

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **B. A.**, bývajúcej v P., proti žalovanej **Slovenskej sporiteľni, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, **o plnenie zo zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 14 C 3/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. novembra 2011, sp.zn. 4 Co 291/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a**.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania v sume 311,15 eur na účet JUDr. P. K. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 17. mája 2011 č.k. 14 C 3/2011-95 uložil žalovanej povinnosť vyplácať žalobkyni sumu 248,59 Eur mesačne vždy k 15. dňu každého mesiaca počnúc dňom 1. apríla 2010 až do dožitia žalobkyne na jej účet s tým, že vyplácanie plnenia skončí mesiacom, ktorého sa žalobkyňa dožije. Súčasne zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania vo výške 9% p.a. zo sumy 248,59 Eur od príslušného dňa v mesiaci do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania v sume 1.826,05 Eur na účet právneho zástupcu žalobkyne, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo zistenia, že medzi účastníkmi konania bola 12. októbra 1998 platne uzavretá v zmysle § 842 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) Zmluva o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a.s.“ (ďalej len zmluva o dôchodku), ktorej predmetom bolo doživotné plnenie žalovanej ako povinným v prospech žalobkyne vo výške 248,59 Eur mesačne. Výpoveď žalovanej z 26. októbra 2009 uplatnenej v zmysle § 582 ods. 1 OZ považoval za neplatný právny úkon z dôvodu, že zmluva o dôchodku nebola uzavretá na neurčitú dobu a že výpoveď sa prieči dobrým mravom. Dospel k záveru, že zmluva o dôchodku nezanikla, naďalej trvá, z ktorého dôvodu existuje povinnosť žalovanej poskytovať v zmysle tejto zmluvy žalobkyni plnenie. Žalobe preto v celom rozsahu vyhovel. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. novembra 2011, sp.zn. 4 Co 291/2011 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v preskúmvanej veci súd prvého stupňa vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu, hodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil vo veci samej aj správny právny záver o neplatnosti výpovede a o povinnosti žalovanej poskytovať žalobkyni plnenia zo zmluvy o dôchodku, keď na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 20 ods. 2, § 39, § 842, § 582 ods. 1), ktoré aj správne vyložil a svoje dôvody vedúce k vyhovaniu návrhu aj náležite v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil. Dôsledne sa vypořiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi a dôkaznými návrhmi sporových strán a posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok účastníkov súvisiacich s predmetom konania. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval preto za vecne správne. V celom rozsahu sa stotožnil aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, pričom sa podrobne vypořiadal s jednotlivými argumentmi žalovanej, ktorými sa snažila spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konania. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je odôvodnené v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., lebo odvolací súd sa nevyjadril k podstatným námietkam uvedeným v jej odvolaní. V tejto súvislosti poukázala predovšetkým na to, že odvolací súd sa nevypořiadal s jej argumentáciou týkajúcou sa ustanovenia § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a argumentáciou týkajúcou sa zákonného znenia § 842 Občianskeho zákonníka. Okrem toho namietala, že odvolací súd odôvodnil rozhodnutie ustanoveniami právnych predpisov, ktoré súd prvého stupňa na vec nepoužil, a teda neumožnil jej vyjadriť sa k tomuto právnemu posúdeniu veci. Odvolací súd totiž aplikoval na vec, na rozdiel od súdu prvého stupňa, ustanovenia §§ 578 a 579 OZ, čím vytvoril nové právne zdôvodnenie, pre ktoré má byť pojem „doživotne“ považovaný za dobu určitú, k čomu nemala možnosť vyjadriť sa. V ďalšom obsahu dovolania podrobne rozvádzala, z akých dôvodov nesúhlasí s právnou argumentáciou súdov nižších stupňov. Dovolanie odôvodnila tiež tým, že rozhodnutia okresného súdu, ako aj

krajského súdu, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, konkrétne v nesprávnom výklade ustanovenia § 842 OZ.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súd prvého stupňa a aj odvolací súd svoje rozhodnutia náležitým spôsobom zdôvodnili a dostatočným spôsobom sa vyporiadali aj so všetkými relevantnými námietkami žalovanej. Niet preto žiadneho dôvodu odňatia možnosti žalovanej pred súdom konať. Navrhla preto dovolanie žalovanej zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala účastníčka konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom.

V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 1 a 3 O.s.p. preto do úvahy neprichádza. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Ak je súdne konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie

z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľky, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jej názoru nevysporiadal so všetkými ňou uvádzanými námietkami v priebehu odvolacieho konania.

Úvodom treba pripomenúť, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je

postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. V dostatočnej miere uviedol tiež to, v čom spočíva podstata námietok žalovanej a náležite sa s nimi skutkovo a právne vysporiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel preto k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

Pokiaľ dovolateľka odôvodnila odňatie možnosti konať pred súdom tým, že nemala možnosť vyjadriť sa k právnej argumentácii odvolacieho súdu, keďže táto bola odlišná od súdu prvého stupňa, treba uviesť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Pokiaľ poukazyval na ustanovenie § 578 a § 579 OZ, robil tak z dôvodu, že nesúhlasil s argumentáciou žalovanej uvedenou v odvolaní, že všetky zmluvy, pri ktorých má plnenie vykonávať osobne dlžník alebo je obmedzené na osobu veriteľa, sú uzatvárané na doživotne určenú dobu, v rámci ktorej žalovaná vychádzala práve z ustanovenia § 579 ods. 1 a 2 OZ. Účelom argumentácie

odvolacieho súdu nebolo právne vec posúdiť inak (podľa iných ustanovení OZ), než súd prvého stupňa; práve naopak, jej účelom bolo potvrdiť správnosť právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvého stupňa. Nešlo teda o prípad, kedy by odvolací súd aplikoval na vec iné ustanovenia Občianskeho zákonníka, než súd prvého stupňa, ktoré pri doterajšom rozhodovaní neboli použité a ku ktorým sa účastníci nemali možnosť vyjadriť tak, ako to mylne uvádza žalovaná.

Dovolací súd dospel preto k záveru, že dovolateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania a zároveň aj jeho dôvodnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daný.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až d/, e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľka vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani netvrdila.

Pokiaľ dovolateľka namietala, že odvolací súd (súd prvého stupňa) nesprávne právne vec posúdil, treba uviesť, že uvedená námietka nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietka účastníka konania, ktorou vytyka súdu existenciu omylu pri aplikácii práva, treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p., ktorý však sám o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Žalobkyňa mala v dovolacom konaní úspech, preto jej patrí právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalobkyni vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 303,74 eur, pričom patrí za jeden úkon právnej služby, a to písomné vyjadrenie k dovolaniu (§ 10 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.) a jeden krát režijný paušál v sume 7,41 eur.

Celkove vznikli žalobkyni trovy v sume 311,15 eur, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť na účet advokáta žalobkyne (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2013

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová